

Stanisław Morawski

Zygmunt Piszczkowski

Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 1, 124-126

1966

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ZYGMUNT PISZCZKOWSKI
(1913-1966)

W dniu 11 czerwca 1966 roku zmarł Zygmunt Piszczkowski - znany i ceniony na Białostocczyźnie polonista, członek Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza.

Urodzony 5 maja 1913 roku w Orzowie na Wołyniu, gdzie okresowo pracował jego ojciec, w szkolnym okresie życia przebywał w Warszawie. Tu, po ukończeniu szkoły powszechnej, wstąpił do Gimnazjum im. Władysława IV, gdzie wykryły się jego zainteresowania humanistyczne. Dlatego też po ukończeniu gimnazjum w roku 1932 wstąpił na Uniwersytet Warszawski i studiował polonistykę pod kierunkiem prof. dra Juliana Krzyżanowskiego. Kończąc studia przygotował pracę magisterską pt.: "Program literacki Cyganerii Warszawskiej". Następnie złożył egzamin, otrzymując w 1937 roku od Rady Wydziału Humanistycznego stopień magistra filozofii jako dowód zakończenia studiów wyższych w zakresie filologii polskiej. Bardzo dobry wynik egzaminów końcowych umożliwił mu otrzymanie państwowego stypendium na dalsze studia polonistyczne. Zaawansowane prace na seminarium doktoranckim przerwał wybuch II wojny światowej.

W okresie okupacji mgr Zygmunt Piszczkowski włączył się w murł podziemnego życia wolnej Polski, pracował w kompletach tajnego nauczania, należąc równocześnie do konspiracji. Terytorium jego działalności była Warszawa i okresowo powiat węgrowski.

ski. Już w grudniu 1944 roku przystąpił do pracy w organizującym się - na wyzwolonych spod okupanta terenach - szkolnictwie. Rozpoczął pracę nauczycielską w klasach organizowanych dla ludzi pracujących. Temu też szkolnictwu został wierny do końca życia pracując nieprzerwanie w 1 Liceum dla Pracujących w Białymstoku. Uczył także przez pewien czas w Ogólnokształcącym Liceum Korespondencyjnym i Zaocznym Studium Nauczycielskim. W szczególnie trudnym okresie organizowania się tego szkolnictwa należał do ludzi wszechstronnie czynnych. Poza pracę dydaktyczną w szkole przygotowywał specjalne komentarze przeznaczone dla ludzi uczących się korespondencyjnie. Jeden taki komentarz został wydany nakładem PZWS do użytku szkolnictwa korespondencyjnego na terenie całego kraju. Dziś jego wychowankowie zajmują bardzo poważne stanowiska w licznych zakładach pracy Białostocczyzny.

Mgr Zygmunt Piszczkowski prezentował poważną wiedzę zdobytą dzięki swym zdolnościom, pracowitości i zainteresowaniom. Swoje wszechstronne zainteresowania nauką i kulturą potrafił saszczepić uczniom. W uczniach cenił ambicję, pracowitość, twórczy umysł, śmiałość poglądów, laicki stosunek do świata. W procesie nauczania umiał kształtować samodzielność myślenia. Cieszył się także dużym uznaniem wśród kolegów-nauczycieli i władz szkolnych. Był szczery, koleżeński, charakteryzował się zawsze pogodnym usposobieniem, umiał tworzyć dobrą atmosferę współpracy i optymizmu pedagogicznego. Dbał o czystość i kulturę języka. Język polski dzięki jego umiejętnościom pedagogicznym nabierał rumieńców życia, pasjonował słuchaczy, kształtował trwałe zainteresowania polonistyczne i kulturalne. Po- przez dyskusje, problemowy sposób uczenia wytworzył on wśród uczniów własny, osobisty stosunek do zjawisk literackich. Kształtował zainteresowania czytelnicze, opiekował się biblioteką szkolną. Sam zgromadził imponującą własną bibliotekę, którą chętnie udostępniał kolegom i uczniom. Gromadził varsavianą

i literaturę historyczną, szczególnie dotyczącą okresu okupacji. Rozmiłowany w poezji, szczególnie cenił Norwida, gromadził liczne antologie i zbiorki poetyckie.

W roku 1955 zorganizował oddział Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza w Białymstoku, któremu przewodniczył przez wiele lat. Zorganizował szereg odczytów literackich i sesję naukową poświęconą Marii Dąbrowskiej, sprowadzając do Białegostoku wybitnych ludzi nauki i sztuki. Unikał rozgłosu. Odszedł przedwcześnie w pełni sił twórczych.

Cześć jego pamięci!

S t a n i s ł a w M o r a w s k i